

נחל עדויות
שמורת טבע עין גדי

פקחים צעירים

החוברת של: _____

ילדים שלום,
ברוכים הבאים לשמורת הטבע עין גדי

אני ארצי, אני שובב, אני כמוכם צעיר, אני יעל,
ואני אוהב לטייל ברחבי ישראל.
הייתי גם במערות בית גוברין, בעתיקות אפולוניה, בחוף הבונים,
בהרודיון, מצדה ושמורת טבע משושים.
במדבר, בחורש, בחוף ובים.

בכולם אני מטייל ושומר עליהם גם!
רוצים להצטרף אלי? לעשות כיף, ללמוד דברים מרתקים
וגם לשמור על הסביבה?
רוצים? מצוין! אז בואו נטייל באהבה.

קחו את החוברת וביחד נטייל בנחל ערוגות
הצטרפו אלינו ותהיו "פקחים צעירים",
ובדרך תלמדו איך נהנים ומטיילים נכון.
אז קדימה!

הרימו רגליים וקרניים קחו עט והורים,
נפתור חידות ונבין את סוד הדברים.
וכאשר תסיימו את כל המשימות תוכלו להתייצב לטקס,
שהוא יום חג לקבל את התעודה וגם את והתג!

שלכם באהבה,

ארצי, מדריך הטיולים האישי שלכם.

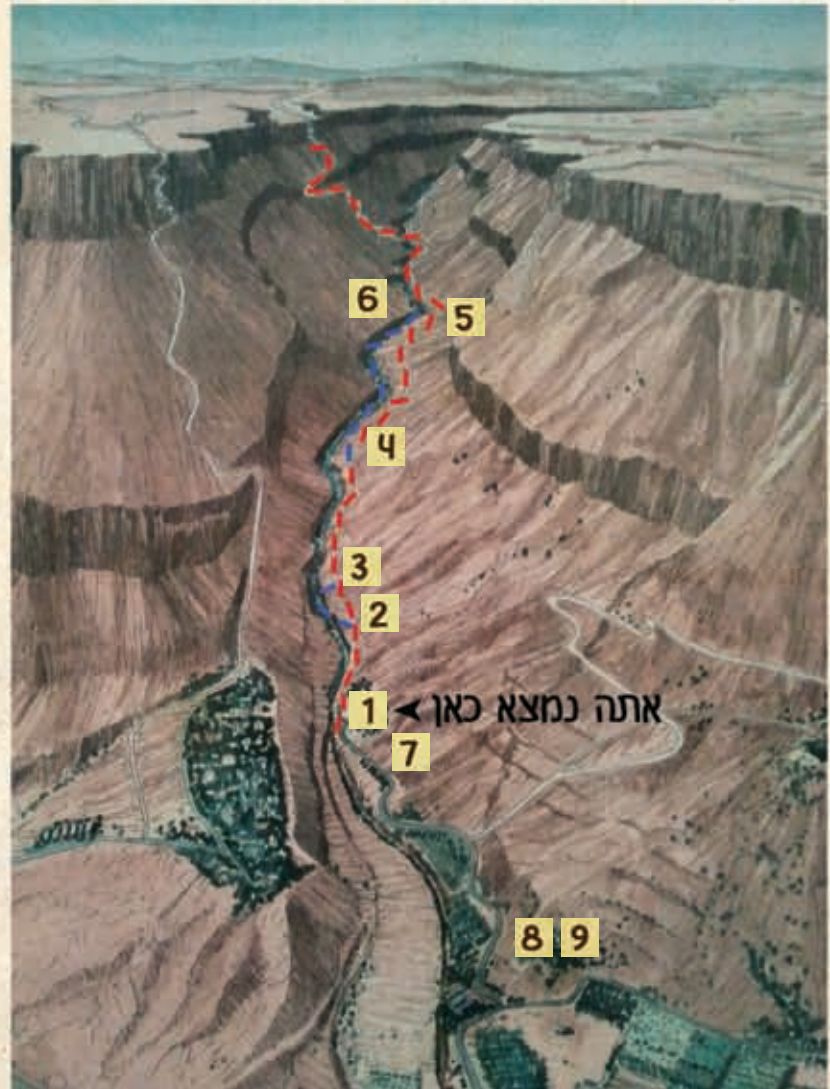

מנווטים בשטח

ילדים, היום אתם מנווטים! לפניכם מפה של נחל ערוגות משימתכם להגיע אל המפל הנסתר
ובדרך לעצור בכל התחנות לכל תחנה יש משימה בחוברת
מלאו את כל המשימות ותהיו גם אתם - פקחים צעירים!

סמנו ✓ ליד כל תחנה
לאחר ביצוע המשימה

- 1 חוקי השמורה
- 2 אל המעיין
- 3 מי אני?
- 4 הכירו את חברי
- 5 ציפורים
- 6 המפל הנסתר
- 7 משימת דרך
- 8 בית הכנסת
- 9 הסוד

ארצי, רגע מהי בעצם שמורת טבע?

שמורת טבע היא אזור בו נשמרים
ומוגנים הנוף, החי, הצומח והדומם
מקום שהוכרז כשמורת טבע -
נשמרים בו ערכי הטבע

אבל בשביל מה צריך שמורת טבע?

שמורות הטבע נועדו לשמור על המגוון של
סוגי הנוף, הצמחים ובעלי חיים בישראל,
כדי למנוע את היעלמותם של צורות נוף כמו
מערות או חולות, של מקורות מים נחלים או
מפלים, של צמחי בר כגון כלניות ואירוסים,
של בעלי חיים כמו נשרים, נמרים, יעלים ועוד...

משימה 1: חוקי השמורה

כמו שכבר ציינתי משימתכם להגיע למפל הנסתר. אבל איך נזהה אותו? לפניכם שתי תמונות של המפל הנסתר. ביניהן הבדלים המציינים את חוקי השמורה. נסו למצוא לפחות חמישה מהם.

איור 1

איור 2

צבעו את האיור בו הייתם רוצים לטייל

תפקידכם כפקחים צעירים הוא להקפיד על כללי התנהגות כדי לא לפגוע בטבע.

אסור להדליק אש

אסור להאכיל את החיות

אסור לזרוק זבל

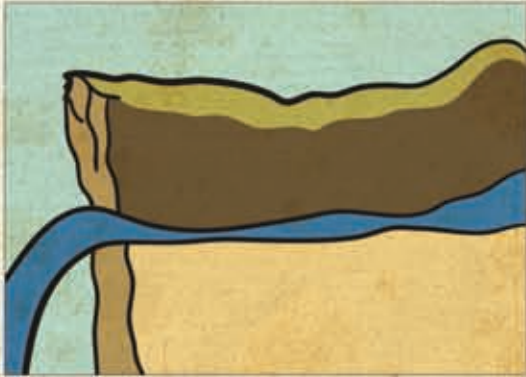
אסור לאכול

אסור לעשן

משימה 2: אל המעיין

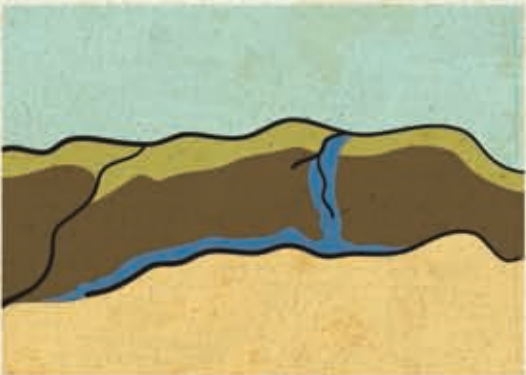
סדרו את האירועים לפי סדר התרחשותם.

המים מוצאים סדק בהר ופורצים החוצה. לתפעה זו קוראים מעיין

מים מחלחלים לתוך הסדקים

המים מגיעים לשכבה אטימה ונעצרים

גשם יורד בהרי ירושלים

כעת בחרו

השביל האדום או השביל הכחול?
זכרו שההליכה בשביל הכחול מחייבת כניסה למים.

רוצים לראות איך מים פורצים מהסלע?
לכו בשביל הכחול והסתכלו ימינה...

משימה 3: מי אני?

מצאו את הצמחים שבציורים בשטח ומתחו קו בין הציור להגדרות

אני עץ, עלי צרים וארוכים.
תוכלו למצוא אותי רק בנקודה
אחת בנחל ערוגות

אני עשב דמוי דשא ארוך.
תזהרו! עלי דוקרניים.

עלי דומים לכף יד.
ופרחי סגולים.
תוכלו למצא אותי
רק בתוך ערוץ הנחל.

אני הצמח הנפוץ
ביותר בנחל. עלי
קטנים ומחוספסים.

אין לי גזע,
אך אני גבוה כמו עץ.
אני דומה לבמבוק
וגדל רק בתוך ערוץ הנחל.

קנה

שיח אברהם

מורינגה

אשל

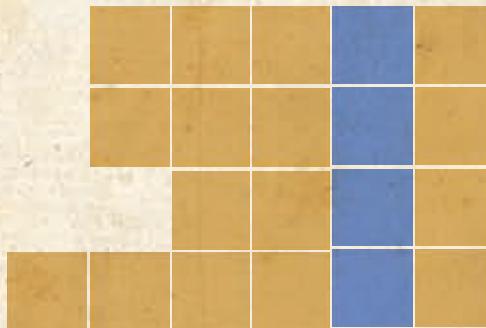

סמר

משימה 4: הכירו את חברי פעילי היום

כמה אתם מכירים את חיות השמורה?

1. שפנים ויעלים אוכלים _____
2. יעלים ישנים במדף סלע בחלקו העליון של _____ תלול.
3. נוכל לזהות את שפן הסלע השולט בכך שהוא עומד על סלע _____
4. היעלים משתמשים בהן להגנה.

1
2
3
4

התשובה היא: _____

עצור!

עצירת שתייה

ופעילי לילה

פתרו את התשבץ ופענחו את המסר המודגש

5. צבועים אוכלים _____
6. זאבים חיים בקבוצה הנקראת _____
7. ביום השועל ישן בתוך _____
8. המכרסם הכי גדול בארץ הוא _____
9. המשותף לצבוע, זאב, שועל, דורבן ותנשמת הוא שכולם פעילי _____

9

משימה 5: מגדיר ציפורים

נסו לזהות כמה שיותר ציפורים שאתם רואים בנחל
סמנו ✓ ליד כל ציפור שאתם רואים

בולבול

שרקרק

טריסטרמית

צופית

שחור זנב

זנבן

עורב קצר-זנב

הידעת?

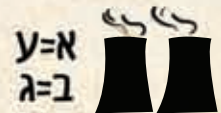
הציפורים במגדיר נמצאות כל השנה - ציפורים יציבות
אך ישנה קבוצה נוספת - ציפורים נודדות.
הן עפות בין הארצות החמות והקרות כדי לחפש מזון. כל שנה
עוברות בישראל 500,000 ציפורים בכל עונת נדידה, כלומר
מיליון ציפורים בשנה!

משימה 6: המפל הנסתר

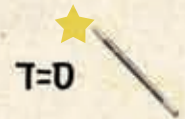
השלימו את המילים החסרות בעזרת החידות שמעליהן

אנו נמצאים באזור מדבר _____ יהודה _____ במדבר מקורות המים _____

ולכן נחל _____ הוא מקום חשוב כל כך.

מאז ימי _____ נוודים עצרו כאן כדי לנוח ורבים בחרו בו כמקום _____ להקים את ביתם.

צמחים ובעלי חיים גם הם חייבים מים כדי לחיות ולכן נמצא רבים מהם בנחל ערוגות

כיום מי נחל ערוגות משמשים לטבע, לחקלאות של קיבוץ _____ ולהנאת המטיילים.

משימה 7: משימת דרך

מצאו כמה שיותר מילים בעזרת האותיות שמרכיבות את:

שמורת טבע עין גדי

לדוגמא: מורשת גשר טבעת

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

הידעת?

אם הייתם מטיילים בנחל ערוגות לפני 30 שנה, יכל להיות שהייתם רואים נמר. באותו הזמן תעדו במדבר יהודה 15 נמרים. הנמר האחרון שנראה במדבר יהודה נקרא "חריתון" והוא נצפה ב-2006 כשהוא תשוש ופצוע. הנמר הוא הטורף הכי גדול בארץ והוא נמצא בסכנת הכחדה. נכון להיום לא נמצאו עקבות לנמרים במדבר יהודה אך ישנם עוד בודדים בנגב.

משימה 8: חקרו בעצמכם

ברוכים הבאים לבית כניסת העתיק

מצאו שני סימנים לכך שזהו באמת בית כנסת:

בפסיפס יש חמש כתובות, קראו את הכתובת השנייה ומצאו שתי רשימות מוכרות:

שנים עשר שנים עשר

שימו לב, ניסן מופיע ראשון ולא תשרי, מדוע?

ԱՐԱՐԱՆԻ ԲԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ԵՄԵԼԻ ԲԵՆԻԱՄԻՆԱՆԻ ԿՈՄԻՏԵ

[illegible]

טעם וואס מיר האבן געווען און נאך

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆԻ ԳԵՐԱ ՀԵՈՒՆ ԼԻԱԿՈՒՄ ԱՆՉԻՆՍ ՍԻԼՎԱ ԼՈՐԵՆ

משימה 9: הסוד של עין גדי

בעין גדי התקיים יישוב יהודי 1200 שנה ברציפות, החל מהמאה השביעית לפני הספירה. יישוב זה היה יישוב עשיר שהתפרנס מגידול תמרים וצמח האפרסמון, ממנו הפיקו את הבושם היקר של אותם ימים. בעתיקות נמצא פסיפס עם כתובת בארמית קדומה. פענחו את הכתובת למטה בעזרת המקרא כדי לגלות מה כתוב בה.

עצמוצח הננינני עמוצ חי שיגלח אח זור
הטיילת יקול. יש תלאאניניא עי וחז זור
הנמא עושא תאנללללל. לחז הננינני לללללל?

מקרא

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
א צ א ל ח ו ו ח ט י ל ל ל ל ל ל ל ל ל ל ש ח

התחייבות הפקחים הצעירים

אני, פקח/ית צעיר/ה בישראל
אמשיך לבוא לטבע, להכיר ולטייל.
אספר לילדים אחרים, לקרובים ולשכנים
על מה שלמדתי ועל "פקחים צעירים".

אני מתחייב/ת לשמור בכל האתרים
על בעלי החיים, הדומם, העצים, הפרחים,
להתנהג בשמורות ובגנים בצורה נאותה
ולדאוג שהסביבה תהיה נקייה.
לכבד את הטבע ואת כל אוצרותיו
בכל מקום ובכל מצב.

על החתום _____

תאריך _____ ניתן באתר עץ ארזות

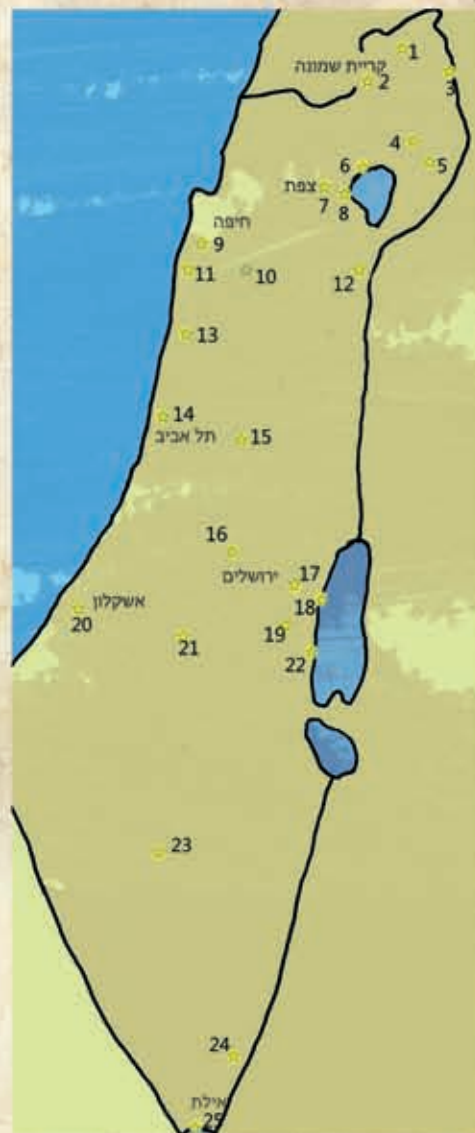
שם עורך הטקסט _____ חתימת עורך הטקסט _____

פקחים צעירים ברחבי הארץ:

1. שמורת טבע תל דן
2. שמורת הטבע נחל חרמון (בניאס)
3. גן לאומי מבצר נמרוד
4. שמורת טבע משושים
5. שמורת טבע גמלא
6. גן לאומי כורח
7. שמורת טבע נחל עמוד
8. גן לאומי ושמורת טבע ארבל
9. שמורת טבע נחל מערות
10. גן לאומי בית שערים
11. שמורת טבע חוף הבונים
12. גן לאומי כוכב הירדן
13. גן לאומי קיסריה
14. גן לאומי אפולוניה
15. גן לאומי ירקון
16. גן לאומי עין חמד
17. שמורת טבע נחל פרת
18. שמורת טבע עינות צוקים
19. גן לאומי הרודיון
20. גן לאומי אשקלון
21. גן לאומי בית גוברין
22. שמורת טבע עין גדי
23. גן לאומי עבדת
24. שמורת טבע חי בר יטבתה
25. שמורת טבע חוף האלמוגים

להתראות בשמורות
הטבע ובגנים
הלאומיים הבאים!

 www.tevakid.org חפשו אותנו ב-

תכנית "פקחים צעירים" החלה לפעול בשנת 2008 ביוזמת קרן דואליס להשקעות חברתיות (ע"ר) ובשיתוף רשות הטבע והגנים. התכנית מעודדת ילדים ובני משפחותיהם לאהבת הטבע וערכי המורשת ושמירה עליהם בדרך חווייתית ומהנה.

כתיבה: טל שטיינברג איור ועיצוב: עידו לוי

